Hallgatói vélemények a járványhelyzet alatti online oktatásról

Tomory Ibolya

Óbudai Egyetem Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ

A kutatás háttere

A digitális oktatás nem ismeretlen, a 90-es évektől kezdve a felsőoktatásban is egyre nagyobb szerepet kap. (Zimmermann, 2020) Nem volt ismeretlen a hallgatók és oktatók számára sem az Óbudai Egyetemen, de elsősorban az e-learninges formájával találkoztak korábban. Az előadások, órák online megtartása új gyakorlatként indult a Covid miatt szinte egyik napról a másikra 2020 tavaszán. Az oktatási tevékenység IKT eszközökkel megvalósítása és a hallgatói vélemények fontossága most még inkább felértékelődik. (Lévai, 2014)

A vizsgálat arra kereste a választ, hogy mely tényezők segítették, nehezítették a tanulást a járvány idején, milyen szerepet játszott ebben az IKT ismeretek, internet hozzáférés, korábbi digitális tanulási tapasztalatok, és mi a véleményük az oktatási szolgáltatásokról.

Módszer: online kérdőív és kvalitatív, csoportos beszélgetés. Ideje 2020 tavaszától 2021 jelen félévig 223 kitöltéssel, még folyamatban további adatok összegyűjtése.

A válaszadók többsége (63%) 19 és 23 év közötti BsC mérnök nappali képzésben részt vevő hallgató, a műszaki képzésben résztvevők vannak többségben (68,3), a szakirányú továbbképzés résztvevői kevesebben (31,7%).

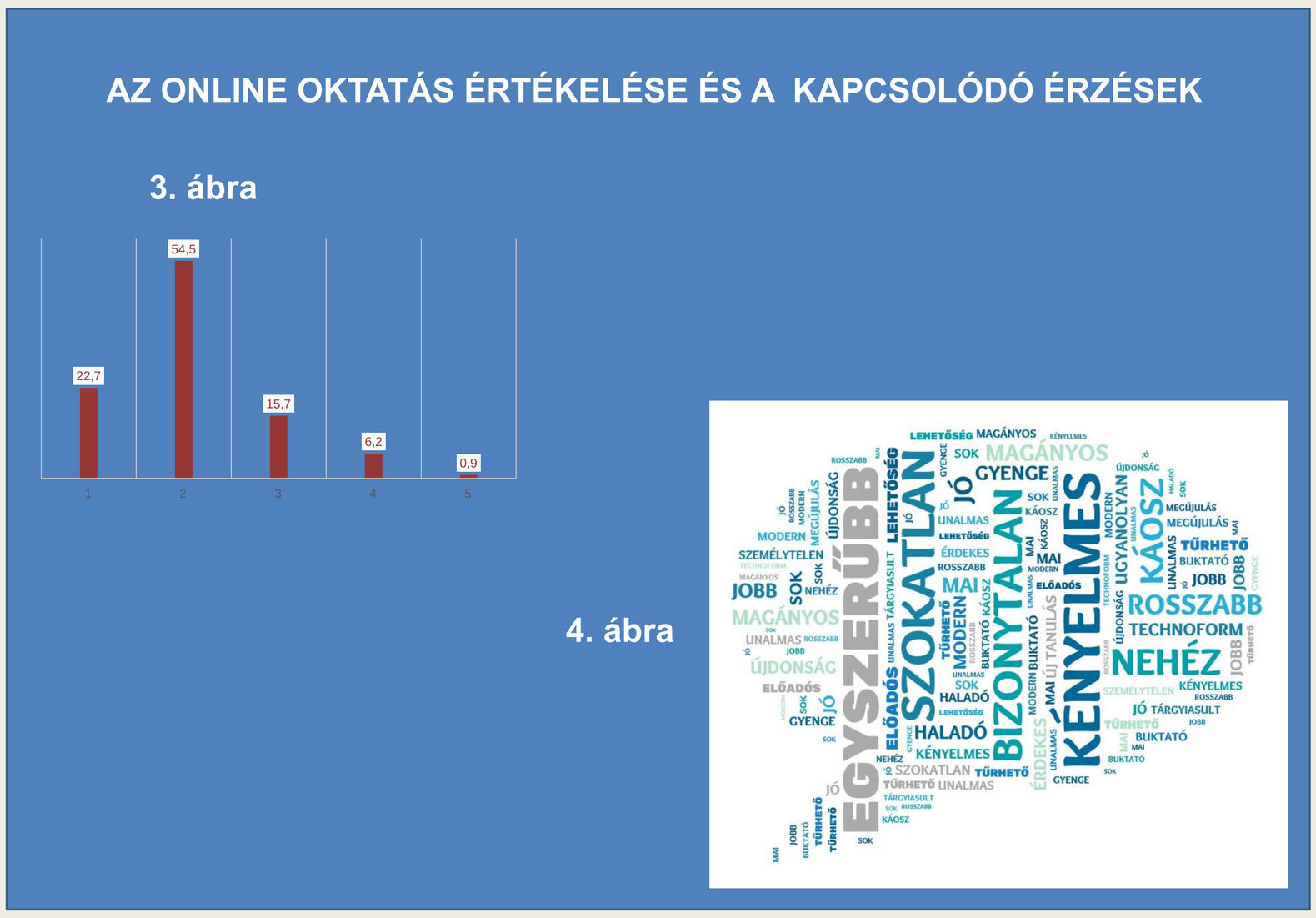

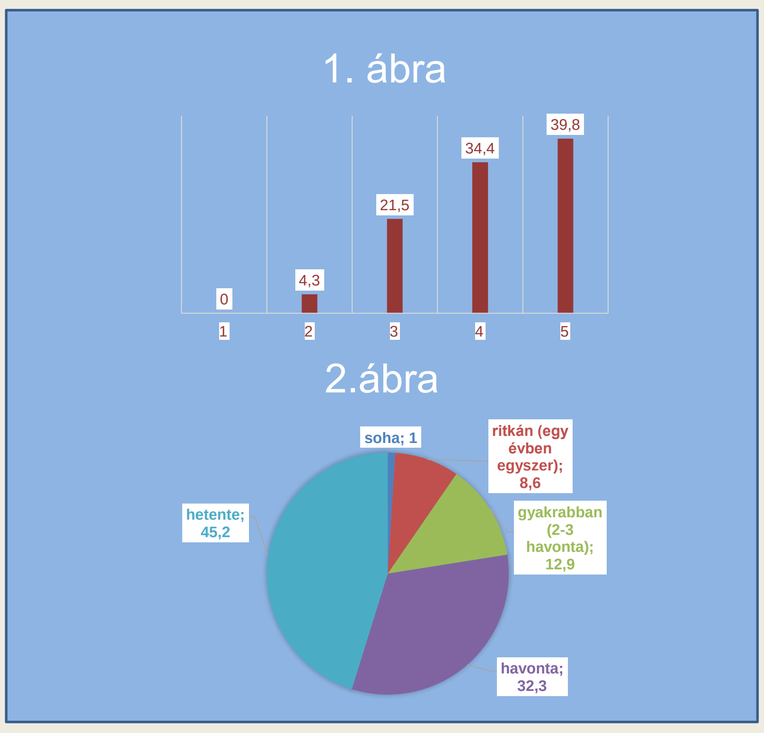

Az online oktatás értékelése

A hallgatók jelentős része rossznak értékeli az online oktatás minőségét összességében, 54, 5% adna 2, 15,7% 3 osztályzatot, míg csupán 5,3 arányban 4-est egy 5 fokú skálán. (3. ábra fent) Az online oktatással kapcsolatos érzések egy szóval kifejezve részben tükrözik ezt, 24 állításból 13 utal negatív véleményre, de ebben a kérdésben a kvalitatív kutatás során kicsit árnyaltabb képet látunk. (4. ábra Szófelhő)

Az online oktatásra átállás hatása a tanulás folyamatára

A válaszok 72%-a azt tükrözi, hogy az átállás jelentősen változott és befolyásolta a tanulás folyamatát. A csoportos beszélgetések alkalmával rendszeresen elhangzott, hogy ugyan megvannak az előnyei, de a látszólag egyszerű online tanulás mégis átrendezi a hely, eszközigény és használat, és főleg az idő tényezőket. (5.ábra)

Az online oktatásra átállás hatása a tanulási idő és a feladatok mennyiségére

Az időtervezés és beosztás nehézségeit, a tanulási idő megnövekedését sokan jelzik, a hallgatók 67%-a állítja, hogy több idő szükséges a hatékony tanuláshoz. Ezzel párhuzamosan a feladatok mennyiségének növekedését igen problémásnak találják. 92%-os arányban túl soknak tartják a félév során teljesítendő feladatokat a korábbiakhoz képest. (6.ábra) Ezt annak tulajdonítják, hogy az oktatók ezzel akarják biztosítani a folyamatos tanulást és

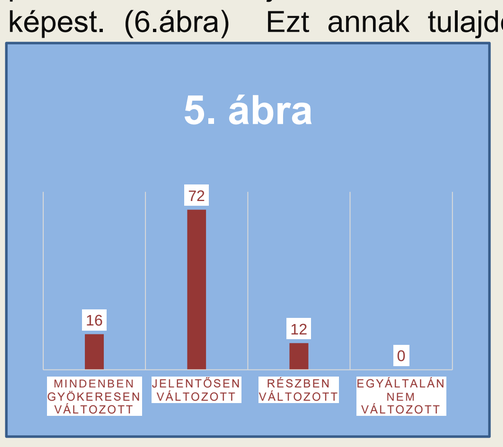

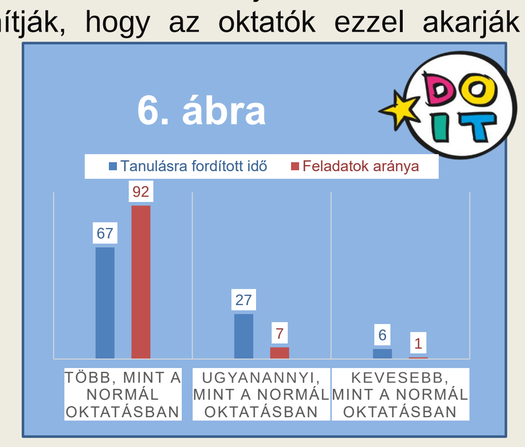

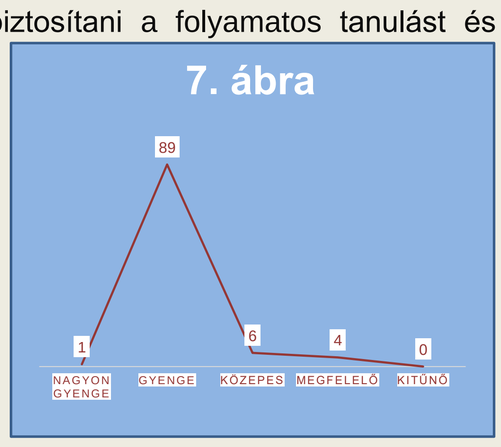

Az oktatók digitális felkészültsége és kommunikációja

Az elégedettség másik mutatója az oktatók általános digitális tudása és online felkészültsége. Ezt a hallgatók nagytöbbsége, 89%-a jelezte gyengének és csupán pár százaléknyi arányban jónak vagy kitűnőnek.. A szinte egyöntetű vélemény összefüggheet azzal a kvalitatív módon összegyűjtött eredménnyel, hogy az oktatók egy része nem tartotta meg minden óráját és a jelenléti oktatás kezdetekor nem tájékoztatták a hallgatókat arról, hogy hogyan folytatják a tanulást, milyen platformokon, mikor lesznek megtartva az előadások, vagy hiányos volt a kommunikáció és az adott információk. (7.ábra) A hallgatók 67% nem elégedett az oktatók elérhetőségével és a hallgatókkal való kapcsolattartás, kommunikáció mennyiségével és minőségével sem. Úgy vélik, az oktatók nem elég segítőkészek, figyelmesek, megtartják az előadásaikat és elvárják a tanulók önálló felkészülését a nehezebb tantárgyakból is.

Az oktatási és értékelési módszerek

Az oktatási módszerek, megoldások csökkentek, a hallgatók tanárközpontú módszerekkel találkoztak 98%-ban, ami nem vagy csak kevés lehetőséget ad a hallgatói megnyilvánulásokra.. (8.ábra)

Az értékelési módszerek többsége egyoldalú, szummatív jellegű a válaszadók 87%-a szerint, a hagyományos osztályozó, számszerű értékelés Más értékelési formák csak egyes oktatóknál, elvétve fordulnak elő. (9.ábra)

Korábbi digitális, e-learning tanulási tapasztalatok

Az IKT ismeretek, tárgyi feltételek, internet hozzáférés változó képet mutat, ami részben befolyásolhatja az online tanulás sikerét.

A hallgatók csak elenyésző arányban rendelkeznek azonban gyenge informatikai jártassággal, a többség legalább jól vagy biztosan eligazodik a digitális lehetőségek alkalmazásában. (1..ábra)

A hallgatók nagy része számára ismerős egy-két vagy több digitális tanulási forma is. Leginkább az e-learninges kurzusok.

Korábban hetente (45,2%), de legalább havonta (32.3%) használta az e-learning rendszert és elmondásuk alapján előnyben részesítették a tanárok által összeállított dia sorokból tanulást.. (2.ábra)

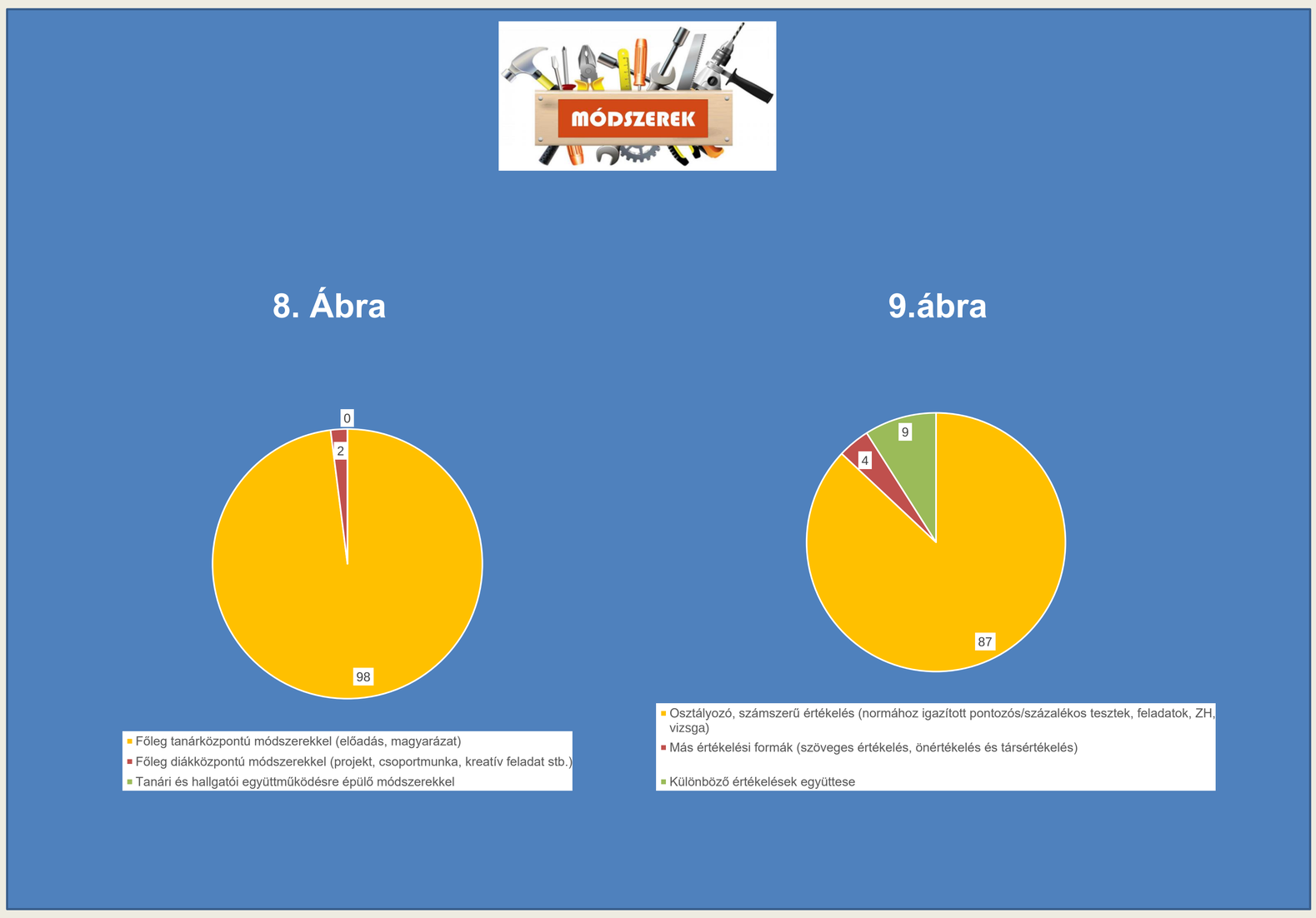

A jövő feladata mindezek tükrében a az online tanulás megkönnyítése, áthidaló megoldások megteremtése, oktatói szemléletváltás, technikai fejlődés és módszertani megújulás.